

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Dr. Ramasetter Róbert

I. Diszkrét 2. II. 5.

850
460
240
85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ct 35—
Egy szám — 150

1925 február 4 Szerda

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 28 szám

5685. Sövat 10

A törvényesség útján

A kiküldött vizsgálóbizottság pártatlan meg-
állapítása szerint a jasi és egész romániai
egyetemi diákzavargásokért nagyrészt Cuza
professzort, a jasi egyetem tanárát terheli a
felelősség. Bármily igazságtalanság rendszerint
egyetlen embert felelőssé tenni nagy horderejű
események felidézéséért, ezuttal kétségtelen,
hogy Cuza professzor — aki tekintélyes román
család sarja — nagy befolyással volt a gyüle-
kony, ideológiákat rendszerint mélyebb meg-
fontolás nélkül elfogadó ifjuságra. A felelős-
séget tehát ezuttal joggal hárította a kormány
Cuza professzorra, akinek éppen tekintélyes
állásánál, nagy történelmi nevével fogva tisztá-
ban kellett volna azzal lennie, hogy a szenvedé-
lyek ereje mindenütt és mindenkor szembe
kell, hogy találja magát az objektív törvények
szellemével.

Modern jogállamban a törvények szelleme
az, amely távol minden részrehajlástól, minden
szenvedélytől, a társadalom divergens elemei-
nek egyensúlyozására hivatott. A kormány cse-
lekedetében tehát mi nem az igazság győzedel-
mét látjuk és keressük, hanem az objektivitást
becsüljük meg, mely minden részrehajlason és
esetleges érzelmi szimpatian felülkerekedve, a
törvények szellemét szögezte szembe Cuza pro-
fesszorral. Cuza professzor felelősségrevonása
nekünk nem alkalom az ujjongásra. Emberek
vagyunk mindannyian, elbotolhatunk egy szal-
maszálon is, kísértések leskelődnek ránk uton-
utfélen s ha mégis megnyugvással vesszük tu-
domásul a kormány döntését, úgy ez a megnyug-
vás abból a tudatból ered, hogy jó és rossz szándé-
kaink fölött egy megnyugtató, félelmetességében is
a biztonosság érzését kölcsönző szellem örködik. A
modern törvényhozás egyik legfőbb principiuma
az, hogy itélkezéseiben az egyetemesség érde-
keit tartsa szem előtt, ha kell: az egyén rová-
sára is. Ennek a principiumnak mi, Románia
lojális zsidósága is készséggel vetjük alá ma-
gunkat. Mi sem kívánunk egyebet, mint azt,
hogy ha vannak bűneink, ha vannak botlásaink,
ezekért a botlásokért az egyetemes érdekek ne-
vében vonjanak felelősségre és semmiesetre se
bíráltassanak el ezek a botlások, vagy bűnös
érzelmek és szubjektív hajlamok mindig té-
velygő utmutatásai szerint. Cuza professzor
bűnössége nem merül ki csupán elveinek
eszméi tartalmában, hanem abban a tény-
ben, hogy Cuza professzor eszméi az ifju-
ságra olyan hatást gyakoroltak, melyek az
ország jó hírnevének, ártottak s olyan excesszu-
sokra vezettek, melyeket a törvény előtti
egyenlőség jogi principiuma nem tűrhetett meg.
Önbíráskodásra senki sem jogosult, legkevésbé
olyan néprétegekkel szemben, melyeknek tra-
dicióit megérteni sokkal nehezebb, mint tisztel-
ni. Ha vannak bűneink — és ki mondhatja
magát büntetlennek? — úgy e bűnökért felelni
akarunk, de csak olyan bírák előtt, akiknek
objektivitásához kétség nem férhet.

Cuza professzor valószínűleg abban tévedett,
hogy a szenvedélyt és gyűlöletet jogforrásoknak
látta, holott a modern jog minden törekvése oda
irányul, hogy a szenvedélyek bomlasztó és rom-
boló energiáit lefokozza, sőt a lehetőségig meg-
szüntesse. Mi a magunk és az ország érdekében
csak azt kívánjuk, hogy a szenvedélyek ural-
mát végre ebben az országban is a megértés
szelleme váltsa fel, mert a megértés az egyedüli,
mely konstruktív összműködésre gyűjtheti össze
az egyébként széthúzó energiákat. Megnyug-
vással kell regisztrálnunk azt, hogy ezzel a felfogá-
sunkkal ez esetben a kormány intenciói is
összeesnek. Hisszük, hogy a romániai diákmoz-
galom ezzel a kormányítéssel egy tisztultabb
fázishoz érkezik el s a diákság józan elemei
között a belátás és testvériesség szelleme dia-
dalmaskodni fog a viszálykodás meddőségén.

Megszüntették a vatikáni követséget Franciaországban

Heves vita a francia kamarában

(Páris, február 3. Az Uj Kelet tudósítójá-
tól.) Az állam és az egyház szétválasztása óta
Franciaország nem küld követet a pápai ud-
varba. A nacionalista blokk uralma alatt Poin-
caré — nyilván a klerikális jobboldali pártok
nyomása alatt — likvidálta ezt a forradalmi
tradíciót és a francia papság örömmujongása kö-
zepette — megkezdte a az orientációt a pápai
udvar felé. Herriotnak miniszterelnökké való
kinevezése után első teendője volt, hogy visz-
zahívta a vatikáni követet és érvényt szerzett
a francia forradalmi tradícióknak, melyek szí-
goruan tiltják az Egyház hivatalos fejeivel való
diplomáciai összeköttetést. Erre vonatkozólag tör-
vényjavaslatot is terjesztett a kamara elé, amely
körülmények között máris heves viták folynak.

A költségvetési vita alkalmával ismét szö-
nyegre került a vatikáni követség eltörléséről
szóló javaslat. A javaslat körül tegnap éles harc
támadt, egyrészt a jobboldali középpártok, más-
részt a baloldali szocialisták és radikálisok között.

A vitában számos képviselő követelte a va-
tikáni követség megtartását, mert Franciaország
nem mondhat le kis előnyökért nagy, egyete-

mes érdekekről. A pápai követség eltörlésével
Franciaország elvesztené orientációját kelet
felé, rontaná a francia misszionáriusok helyze-
tét. Végül a szónokok rámutattak arra, hogy
Németország vatikáni követe szabad teret
nyerne a Vatikánban, ahol sokszor fontos dip-
lomáciai csaták zajlanak le s ahol Franciaország
követének jelen kellene lennie.

Herriot válaszában kifejtette, hogy a követ-
séget nem állíthatja helyre, azonban abba haj-
landó beleegyezni, hogy Elzász-Lotharinga
ügyeinek képviselőit missziót állítsanak fel,
ötvennyolcezer frank költséggel. Herriot ezen
kijelentésére a szocialisták és radikálisok között
nagy zavar támadt. A képviselők nem tudták,
hogy mire szavazzanak. Az elnök, kormány-
válságtól tartva, az ülést felfüggesztette. A
szünetben Herriot és pártja nagynehezen meg-
egyezett. Az ülés megnyitáskor a költségvetés
vatikáni követségre vonatkozó cikkelyéhez a
penzügyi bizottsághoz való visszautasítását a
kamara háromszáztizennégy szavazattal kétszáz-
ötven ellenében elvetette és ezzel hozzájárult
a vatikáni francia követség megszüntetéséhez.

Törvénytörés elé állítják Cuza professzort

(Jasi, febr. 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az izgató és anarchiát szító egyetemi tanárok
megrendszabályozásáról szóló törvény értelmében a kormány tudvalevőleg bizottságot küldött
ki Jasiha annak megállapítására, hogy minő része volt Cuza professzornak a jasi diákzavar-
gások kirobbanásában és elfajulásában. A bizottság, amely zárt üléseken hallgatta ki Cuza
professzort s mindazokat az egyetemi tanárokat és egyetemi hallgatókat, akik az ügyre vonat-
kozólag érdemleges felvilágosításokat tudtak adni, máris elkészült munkájával, amelyről azonnal
jelentést is tett a közoktatásügyi miniszternek, valamint a miniszterelnöknek.

A bizottság ugylátszik nem méltányolta Cuza professzornak ama kijelentését, amelyben
ő Bratianu Jonel tanítványának vallotta magát, mert a jelentés megállapítja, hogy a jasi diák-
zavargásoknak Cuza professzor az értelmi szerzője és azoknak elfajulásában is bűnös. A jelentés
alapján a kormány Cuza professzort büntetőtörvénytörés elé fogja állítani.

A román belpolitika cirkulusz vicíozusza

Averescu pártja tárgyalásokba kezdett a nemzeti párttal

(Bucuresti-Bukarest, február 3. Az Uj Kelet
tudósítójától.) Az ország belpolitikai életében
az utóbbi hónapokban egymásután a logikátlan
események egész sora történt. A már hírhedt, de
egyszersmind túlságosan unalmasá vált fu-
ziós tárgyalások megindulása óta egyik napról
a másikra a legfantasztikusabb kombinációk
kerültek napvilágra, a kombinációk realizálá-
sára meg is történtek a kezdeményező lépések,
de alig hogy az első tárgyalások megindultak,
a kecsesítő eredmények szappanbuborékját a
még fantasztikusabb ellenkombinációk váltották
fel, amelyeknek realizálására természetesen újra
megindultak a kezdeményező lépések. Annyi
megállapítható, hogy mióta a demokratikus el-
lenzéki blokk megalkotását sürgetik, azóta a
nem nagyon szerencsésnek ígérkező Maniu-
Argetoianu-fúzió kivül semmi eredmény sem
történt az együttműködés ügyében, sőt a fúziós
kísérletek lármájában a néppárt kettészakadt,
a nemzeti és parasztpártban pedig komoly párt-
szakadással fenyegető, ugynevezett disszidens
válságok robbantak ki.

Minden jel arra mutat, hogy

egyetlen ellenzéki párt sem érzi magát
eléggé erősnek arra, hogy egyedül vegye
át a hatalmat.

A társkeresés kétségbeesett hajszájában pedig
a legtöbb párt olyannyira tulteszi magát a po-
litikai akcióknak a köztudatba belegyökerezett
módszerein, az inkonzekvens kijelentéseket és

cselekedeteket egymásra halmozza, úgy, hogy
szinte kérdésessé válik, van-e vajjon az ország
ellenzéki párijainak céltudatos és komoly pro-
gramja?

Tegnap arról adtunk hírt, hogy a néppárt
végrehajtó bizottságának bukaresti ülése Ave-
rescu tábornok javaslatára egyhangu határozat-
tal visszautasította Maniu felhívását azzal, hogy
a néppárt a Maniu-Argetoianu fúziót politikai
erkölcstelenségnek tartja, amelyhez semmiképen
sem hajlandó hozzájárulni.

A néppárt végrehajtó bizottsága később ugy-
látszik újra fontolóra vette a dolgot, legalább
is erre mutat az a tény, hogy Averescu levelet
intézett Maniuhoz, amelyben kijelenti, hogy

hajlandó a nemzeti párttal fúzióról, vagy
kollaborációról tárgyalni

annál is inkább, mert a demokratikus blokk
megalakításának szükségét az Averescu-párt is
nagyon jól érzi, leszögezi azonban, hogy min-
denekelelt az Argetoianuval való összeköttetés
megszakítását kívánja a nemzeti párttól.

Averescu tábornok megbízottja, Dóri Popo-
vici a néppárt bukovinai szervezetének elnöke,
ma délelőtt már kontaktusba is lépett a nem-
zeti párt végrehajtó bizottságának három vezéré-
vel: Maniu Gyulával, Vajda Sándorral és
Popoviciu Mihállyal.

A megindult tárgyalásoknak eredményéről,
vagy eredménytelenségéről eddig még semmi
pozitív értesülés nem szivárgott ki.

„Előkelő bünözők“ góthai almanachja

Mindig boldogtalan voltam amiatt, hogy a góthai almanachban nem foglal helyet a nevem. Mikor már-már a boldogság aranykódé szememre hullott, mikor az élet teljességének illúziója ringatott karjain, hirtelen eszembe jutott a góthai almanach és köddé foszlott az illúzióm. Nem csoda, hiszen a góthai almanachban csak a világ előkelőségeinek neve szerepel s előkelőnek lenni, — az élet legtöbb javai közé tartozik.

Később aztán megvizsgáltam. Beláttam, hogy nincs semmi panaszra okom, hiszen a góthai almanachból hiányzik Shakespeare és Voltaire neve is, sőt Mózes és Salamon király nevei sem fordulnak elő benne. Nyilván azért, mert ezek az „előkelők“ csupán szellemi kvalitásaikkal érdemelték ki a történelmi halhatatlanságot, míg a góthai almanach előkelősége a születés véletlen, de annál jelentősebb tényére van alapítva. Az arisztokrácia féltékenyen vigyáz arra, hogy holmi szellemi infekció ne érje nemes kasztját. Ennek tudható be az, hogy például Byron lord, a költő neve sem fordul elő az almanachban, aki holmi költeményekkel kompromittálta arisztokrata mivoltát.

Byron lord valószínűleg nem volt vizsgálatlan emiatt, sőt igen megnyugtatólag hatott rá az a tudat, hogy a góthai almanach helyett — az irodalomtörténet könyveli el a nevét.

A góthai almanach az idők folyamán sokat vesztett aktualitásából és nimbuszából. A világ nagystílű kalandorainak fölöttébb megszaporodott társasága behoznyította és bizonyítja napjainkban is, hogy herceg, gróf nemcsak az lehet, aki e sorsba születik, hanem az is, aki elhatározza magát arra, hogy az lesz. Persze amikor ezeket a bitókat leleplezik, az egész előkelő világon az elszörnnyükdős moraja fut végig s minden ódiomot a széllhámokra hárítanak át amiatt, hogy őket, a „csalhatatlanokat“, a legegyszerűbb eszközökkel is be lehet csapni. Pedig a két fél közül a széllhám a ténynek bizonyosága, hogy az előkelő modor, bűbajos nonchalance, melyről állítólag az arisztokratát minden további nélkül fel lehet ismerni, igen könnyen elsajátítható valami, pusztára rutin és fölény dolga.

De más baj is érte a kékvérűek góthai almanachját. A szemtelen citoyen, aki az „egyenlőség és testvériség ravasz vívmánya alapján a milliók és milliárdok uborkafájára kapaszkodott fel, — most már szintén arrogálja magának azt a jogot, hogy egy új góthai almanach örökítse meg tagjainak, leszármazottjainak neveit. Hát ez bizony nagy vívmánya a haladásnak! Még csak azt kell megértnünk, hogy a harmadik rend is megszerkesztesse a maga góthai almanachját — s aztán meglesz a boldogság, itt lesz a várya várt aranykorszak. Ugyálszik: ez a fejlődés iránya. Addig nem lesz rend és egyenlőség, igazság és boldogság a földön, még akad ember, aki az anyakönyvön kívül nem lesz elkönyvelve, felmérve, kataszterba szedve a maga góthai almanachjában is. . . .

Mindez pedig abból az alkalomból jutott eszembe, hogy egy bécsi ügyvéd szerkesztésében rövidesen furcsa könyv hagyja el a sajtót: a fejedelmi, hercegi, grófi és nemesi széllhámok góthai almanachja. Az előkelő csirkefogók szigorú rangsorban lesznek a könyvben felsorolva: hercegi váltóhamisító nem lehet egy helyen megemlítve — egy grófi betörővel. A szerkesztő rövid életrajzokat is fog közölni és könyve fényképekkel is illusztrálva lesz. A könyvet szerzője Sohús-Braunfeld Sándor hercegnek és Fürstenberg Emil herceg nagykövetnek fogja ajánlani!

Már most csak azt nem tudom, mi a célja e könyv megjelenésének? Az arisztokrácia életrevalóságát akarja dokumentálni a szerző, azt, hogy a „közönsgés“ emberek pályáján is megtudja állani helyét a kékvérű? Ez ellen az insznuáció ellen minden biznnyal véksőkig fog tiltakozni minden jó érzésű arisztokrata. A másik alternatíva még rosszabb, mert a tekintélyes számú bünöző arisztokrata-csoport még kevésbé vet kedvező fényt az intakt arisztokráciára.

Igy tehát nem lehet jobb magyarázatot találni, mint azt, hogy korunk kilátástalan, sivár tétlenségében, szellemi elernyedtségében az emberek már csak ilyen mulatságos tevékenységekkel tudják agyoncsapni az időt. Beszédés dokumentuma ez a szenvedélyes almanachizálás annak, hogy az emberiségnek nincs ereje előítéleteinek revíziójára. B-képzettségének, excentrikus fellengzésének mélysége megmérhetetlenebb, mint a tenger és több, mint a tengerek fővénye.

Világok leomolhatnak, szenvedések moraja az egeket ostromolhatja, rohanhat pusztulásba jószág, szépség, becsület, minden, — az ember nem adja fel bornirt játékeit. Olyan nevétséges ez a história és mégis olyan siratni való!

Salamon László

Nem lehet elrekvirálni a pászkalisztet

A lugosi hitközség visszakapja a jogtalanul elrekvirált pászkaliszt készletét

(Cluj-Kolozsvár, február 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új liszt- és kenyérrezsím életbe léptetése óta több vidéki városból érkezett panasz, hogy a helyi hatóságok, félreértve az új rezsimnek egyébként világosan és precíz módon megfogalmazott rendelkezéseit, különböző nehézségeket gördítenek a zsidó hitközségek pászkaliszttel való ellátása elé. A hitközségek legnagyobb része már régen beszerezte a tagjai létszámának megfelelő pászkalisztmennyiséget, amit a rituálék előírása szerint speciális felügyelet alatt raktároznak el a későbbi feldolgozásig.

A lugosi zsidó hitközségnek három vagon előre megvásárolt pászkalisztje volt, amelyet a lugosi városi tanács az új lisztrezsím rendelkezéseinek helytelen interpretálása alapján egyszerűen elrekvirált. A lugosi hitközség természetesen nem nyugodott bele a jogtalan rekquirálásba és távirati úton az Unione Evreilor Romani bukaresti központját kérte meg az illetékes minisztériumban való intervencióra. Az U. E. R. központi vezetősége el is járt az ügyben az összes illetékes helyeken, ahol természetesen azonnal intézkedtek a három vagon pászkaliszt feloldásáról és egyszerűen elvi jelentőségű intézkedésekről értesítették a városi

tanácsot a pászkaliszt ügyében.

Az U. E. R. a lugosi ügyből kifolyólag először a kultuszminisztériumban járt el, amely 4031—21. I. 1925 szám alatt átiratot intézett a kereskedelmi és iparügyi minisztériumhoz, amelyben felhívta a miniszter figyelmét, vegye tekintetbe, hogy a pászkaliszt különleges rituális feldolgozást igényel és ezért rendelje el a lugosi hitközség három vagon pászkalisztjének rekquirálás alóli feloldását. Az U. E. R. még ugyanazon a napon a kereskedelmi és iparügyi miniszternél is interveniált, aki a kultuszminiszter átirata és az új lisztrezsím paragrafusai alapján 4102—21. I. 1925 szám alatt átirat a lugosi városi tanácshoz. Az átirat felhívta a városi tanács figyelmét arra, hogy nem volt joga a hitközség lisztjét elrekvirálni mindaddig, amíg a belügyminisztérium ehhez előzetes beleegyezését nem adta.

A kereskedelmi és iparügyi minisztérium átirata arra kötelezi a lugosi városi tanácsot, hogy az elrekvirált pászkalisztet szolgáltatassa vissza a hitközségnek. Az U. E. R. a hasonló esetek megisméltetésének elkerülése érdekében a belügyminiszternél is eljárt, aki rendeletileg fogja az egyes községyi tanácsok tudomására hozni a pászkalisztnek rekquirálás alóli mentességét.

A bihardioszegi bibliatanulók kálváriája

A főjegyző nem respektálja a miniszter rendeletét. A hadbírószabadságra helyezi, a helyi közigazgatási hatóságok letartóztatják a bibliatanulókat

(Bihardioszeg, február 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány héttel ezelőtt a vallásügyi minisztérium rendeletet adott ki, mely a baptista, anabaptista, nazarénus és egyéb szektákhoz tartozó vallásfelekezetek közül szabad vallásgyakorlatot biztosít mindazoknak, melyek „nem izgatnak a hadsereg ellen és térítéssel nem foglalkoznak.“ A rendeletben szabad levegőhöz juttatott szekták között van a *Bibliatanulók Egyesülete* is, mely — mint ismeretes — „Aranykorszak“ címen folyóiratot ad ki Kolozsváron.

A bibliatanulók abban különböznek nazarénus testvéreiktől, hogy nem végeznek kimondottan antimilitarista propagandát és nem készítenek híveiket arra, hogy a fegyverfogást megtagadják.

A bihardioszegi bibliatanulókat — különböző feljelentés alapján — már több ízben hadbírószabadságra állította a helybeli csendőrség tulbulzalmá, a hadbírószabadságon — tekintettel arra, hogy semmi államellenes bűncselekményt nem látott működésközlésükben — szabadságra helyezte a szeretet dogmáiba szédült embereket. Annál kinosabb meglepetést keltett a község- és megye közvéleményében az, hogy Vidican, a bihardioszegi főjegyző az egyik határrendőrségi főhadnaggyal újabb ismét letartóztatata és végigpofozta a bihardioszegi bibliatanulókat.

A bihardioszegi bibliatanulók — mióta néhány hónappal ezelőtt a kolozsvári hadbírószabadság ügyésze előtt is kifejtették elveiket és bebizonyították, hogy eszméik megvalósítása távolról sem veszélyeztetni az állam érdekeit — minden vasárnap összegyűlnek az egyik helybeli asztalosnak, Nagy Sándornak lakásán és felolvassák a bibliából.

A bihardioszegi bibliatanulókat eddig senki nem zavarta ártatlan munkájukban. A kolozsvári hadbírószabadsággal a helybeli főjegyzőnek, Vidican Józsefnek szorgalmazására letartóztatott és hozzá kísért bibliatanulókat szabadon engedte és ellenük minden eljárást beszüntetett, elismerte a mozgalom törvényes jogait.

Január 10-én a bihardioszegi bibliatanulók a rendes szokáshoz híven ismét összegyűltek Nagy Sándor asztalos lakásán és megtartották a maguk módja szerint celebrált istentiszteletet. Bibliamagyarázat közben Vidican főjegyzőnek és a községben lakó grancsárfőhadnagynak vezetése alatt két rendőr és egy csendőrkáplár jelent meg a tanóra színhelyén és kijelentette, hogy a jelenlevőket (mintegy tizenkilenc tanulót) letartóztatja. A szokatlan hivatali tulbulzóság láttára megdöbbent bibliatanulók hiába hívatkoztak a hadbírószabadságra és az „üdvös“ miniszteri rendeletre, a főjegyző hajtha-

tanulók maradt és csak annyit engedett, hogy a jelenlevőket szabadon engedte s részletes névsorukat azzal a megjegyzéssel adta át a grancsárfőhadnagynak, hogy legyen gondja a hitszonjasokra és intézkedjen hogy jó időre „megcsömöljenek a hit malasztjaitól“.

A grancsárfőhadnaggyal másnap a névsor szerint elővezette a községbeli bibliatanulókat és egyenként kihallgatta őket. A kihallgatásokon jelen volt Vidican főjegyző is, akinek volt rá gondja, hogy a kétségbeesett hívők előtt feltett kérdéseknek sávt, borsát egyaránt megadják. A kihallgatások során véresre verték a bibliatanulókat, a kihallgatások után kényszerítették őket, hogy naponta jelentkezzenek Vidican főjegyzőnél, aki minden áldott nap megfenyegeti a megretent bibliatanulókat, hogy egyetlen mukkanásukra ismét letartóztatja őket.

E sorok írójának alkalmá volt közvetlen közelségből figyelemmel kísérni a bihardioszegi önkényeskedés részleteit és bő bizonyítékokat szolgáltatni arra nézve, milyen demoralizáló hatást gyakorol a békés, mindennapi kenyér gondjaival gyötört munkálkodó polgárok ílyetén zaklatása és az, ha az állam hivatalnokai visszaélnék hivatalos hatalmukkal.

Érdekes adat lesz a falvak egykoru történetéhez, ha feljegyezzük, hogy a falu népe a baptistáknak tudja be bibliatanulók üldöztetését. Bihardioszegben azt beszélnek, hogy a helybeli ortodox baptisták egyik vezetője kereste fel ajándékokkal megrakva a főjegyzőt és tekintettel a helybeli baptista egyháznak a bibliatanulók propagandája folytán várható összeomlására, kérte a főjegyzőt, hogy döntse el a bibliatanulók és baptisták versengését. Anélkül, hogy ezeknek a naiv és egyszerűségükben is jellemző érvelgetésekben hitelt adnánk, megállapítható, hogy a főjegyző és grancsárfőhadnaggy Panea János, Nagy Sándor és Hajdu Mihály nevű bihardioszegi lakosokat bolsevik összeesküvés vádjá alatt állandóan ígérve, hogy már másnap be-kísérteti őket a kolozsvári hadbírószabadsághoz, hat napig fogságban tartotta a csendőrségen s azoknak, akiket indexre tett, még akkor sem ad engedélyt arra, hogy elhagyják a község területét ha beigazolják, hogy a mindennapi kenyér gondja készíti őket erre.

Keresztury Sándor

— Csehszlovák-magyar gazdasági tárgyalások Budapesten. Budapestről jelentik: A magyar-cseh gazdasági tárgyalások felvételére ma este Budapestre érkezett a cseh delegáció. A gazdasági tárgyalások a két ország delegátusai között néhány napon belül kezdetét veszi.

Ezerötszáz

Az Erdélyi Zsidó Megjelent Évkönyve rész nagy munkáról, melyet zsidó árvák felségélyeztek. Az Árvagondozó egyetemes erdélyi zsidó litja fel a zsidó társaságot vegye ki részét abból a kárból, mely hivatva van intézményét a legmagasabb felhívásból a köv-

A lefolyt évben melegsztvü zsidóságnak amely 7-8 év előtt a gyek és árvákról való és amellyel voltaképpen zsidó társadalomra ki gondozásának, — bár de még részt vett a millióra rugott az által évben különféle címek ban a Joint bejelentett kénytelen itteni működő boru hadiözvegyei és a tésére szánt hatalmas csupán néhány hó tart. Az amerikai testvéreknél háborut követő hetedik heggedtek, — az özvegyek kiépíthették és a keresetképesse válhatot segélyre szorulókról az tudni és akarni kell. Isten Mózes által a zsi-

A zsidó társadalom évben egy a Joint árvagondozott — illetve ellyezett — körülbelül ról való gondoskodás. helten alakult meg t Árvagondozó Központi elnöklete alatt kicsiny gárda élén, hogy első megteremték e legszűke kötelességnek alapvető ezerre rug a mi területére esik egy árvagy ez a feladat mint amil

A taggyűjtő biz mindenütt a helyi t napokban hzáról-hzár sebb — a gazdától biztositása céljából. A egy kis csapat rokon kéntes csatlakozását ban való segédkezést tekintetöbbsé és a v valjon.

Az emberiség által nak, gyűlölködőnek, sz be mi zsidók, hogy b adományá „az ember leginkább a mi esetet zsidó özvegyeinken és Izrael Istene nekünk

A japán-oros vonatkozás

Bukarest, február követet állásból visszal a fővárosból és bucs udvaron az egész dipl a kormány képviselő kijelentette az újságír nyilatkozatát a japán zólag, amelynek sem közik a beszarábiai államnak erre vonatko tozhatják más megállá

Hivatalos te gazdasági l

Bécs, február 3. gyobb pénzügyi de hogy Ausztria váls tárgyaljon. Ugy hír bizottság francia utódállamok gazdas vet, mely szerint bankjai egységes é folytatnak, megszáb leket és együttesen

A román köztisztviselők tíz pontja

Mit ígér az ellenzék és mit nem ad meg a kormány a köztisztviselők karnak

(Cluj-Kolozsvár, febr. 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukaresti tudósítónk távirati jelentése alapján már tegnap beszámoltunk a köztisztviselők egyesületének bukaresti kongresszusáról, amely egyhangú határozattal visszautasította a pénzügyminiszter által a köztisztviselők drágasági pótlékának felajánlott kétmilliárd lejt. Ismertettük röviden az elfogadott határozati javaslat főbb pontjait is, amelyek érélyes követeléseket támasztanak a kormánnyal szemben.

A köztisztviselők mindvégig izgalmas kongresszusának legérdekesebb momentumáa Bradisteanu elnök beszámolója volt a különböző politikai pártoknak a köztisztviselők ügyében való állásfoglalásáról. Bradisteanu elnök mindezekelőtt a kormány magatartását ismertette.

— Bratianu Vintila — kezdte szavait az elnök — amikor belátta, hogy a tisztviselők javadalmazása körül teljes anarchia uralkodik, megígérte, hogy az 1926. évi költségvetésben figyelemmel lesz ezekre a szempontokra.

— Reméljük, — kiáltották közbe a tereméből — hogy Bratianu Vintila 1926-ban már nem lesz kormányon.

A miniszterelnök beteg

— Mi — folytatja Bradisteanu — három-ezer lej minimumot kértünk a legalacsonyabb kategóriájú tisztviselőnek, amely minimum lépcsőzetesen havi huszonötezer lejjig emelkedett volna, illetőleg ez az összeg lett volna a legmagasabbrangú állami funkcionárius javadalmazása. Amikor titkáruk ez ügyben kihallgatást kért a miniszterelnöktől, azt a választ kaptuk, hogy a miniszterelnök beteg.

— Jorga a legszívélyesebb barátsággal fogadta küldöttségünket, amely arra kérte őt, hogy a parlamentben legyen szószólója a köztisztviselők jogos követelésének. Jorga teljesítette is kívánságunkat, felszólalása azonban sajnos semmiféle eredménnyel sem járt. Nagy szeretettel fogadott bennünket Mihalache is, aki több ízben jelentette ki a parlamentben, hogy a köztisztviselők és katonatiszti kar morális tekintélyének megóvása érdekében a leg-sürgősebben rendezni kell a javadalmazás ügyét.

Teljes egy órában keresztül tárgyalunk Maniuval, aki mindenben elismerte követeléseink jogosságát. Kijelentette, hogy az állam és a tisztviselők között ugyanaz a viszony, mint az apa és gyermekei között. „De milyen szülő az, — kérdezte — amely éhezni és nyomorogni hagyja gyermekeit. Averscuval, aki audienciára hívott bennünket, nem tudtunk beszélni, mert időközben megbetegedett. De pártja, amint azt Jormescu képviselő az utolsó pártkongresszuson kijelentette, mindenben igazat ad a köztisztviselőknek.”

Bradisteanu beszámolóját a kongresszus egyes érzelmeivel fogadta. A legtöbb közbeszólo ama véleményének adott kifejezést, hogy az ellenzéki fronton álló politikai pártoknak nem lehet fenntartás nélkül hitelt adni, meg kell várni azt, vajjon mennyit realizálnak ígéretekéből, ha ők is kormányra kerülnek.

A köztisztviselők tíz pontja

Ezután kerül sor a határozati javaslat felolvasására és megszavazására, amelynek főbb pontjait röviden már tegnap ismertettük. A tíz pontból álló határozati javaslat teljes szövegét itt adjuk:

1. A romániai köztisztviselők és nyugdíjasok szövetségének február elsején megtartott kongresszusa fájdalommal állapítja meg, hogy a kétmilliárd lejt drágasági pótlék elenyészően csekély. Emelett külön sérelem érte a kis tisztviselőket a fentemlített összeg egyenlőtlen elosztása miatt, minthogy valamennyi köztisztviselő részére egyforma kvótát állapítottak meg. Ami sem a szociális igazság, sem a demokrácia szempontjából nem méltányos. Éppen ezért a szövetség visszautasítja ezt a drágasági pótlékot.

2. A kongresszus követeli, hogy a köztisztviselők létminimumát a legsürgősebben törvény útján szabályozzák. Ezt a létminimumot évenként a drágasági indexnek megfelelően kell megállapítani és egyszersmind meg kell teremteni a megfelelő lépcsőzetet a különböző tisztviselői kategóriák szerint.

Uj nyugdíjtörvényt

3. Kéri a kongresszus, hogy a még a jelenlegi parlamenti szesszióban szavazzák meg az

uj nyugdíjtörvényt, amely az összes nyugdíjasoknak ugyancsak azt a bánásmódot biztosítja, mint a szolgálatot teljesítő tisztviselőknek. Ugyancsak revízió alá kell venni a hadiözvegyek, hadiárva és hadirokkantak nevésegesen csekély nyugdíját.

4. A kongresszus kéri a kormányt, hogy az 1923. évi tisztviselőmozgalomból kifolyólag megbüntetett tisztviselőket helyezték vissza jogaikba.

5. Újlag és energikusan követeli a kongresszus, hogy az összes fölösleges állásokat és fölösleges kiadásokat szüntessék meg. A szövetség kötelezi magát, hogy a kormánnyal együtt működik e cél realizálása érdekében.

Meg kell vizsgálni a vagyoni érdekelést

6. Követeli a kongresszus, hogy a legsürgősebben szavazzák meg a köztisztviselők felelősségrevonásáról szóló törvényt, reális szank-

Visszahívták a szovjet bécsi követét

Tokiói nagykövetté nevezik ki Joffét. Nyilatkozik az orosz japán szerződésről

(Bécs, február 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Joffe bécsi szovjetkövetet, aki új állomáshelyét hat héttel ezelőtt foglalta el Bécsben, ma visszahívták Moszkvába. Beavatott körök úgy tudják, hogy a Szovjet Joffe tokiói nagykövetté fogja kinevezni, minthogy január 20-án aláírták az orosz-japán szerződést. A szerződés előkészítése tudvalevőleg Joffe érdeme, aki 1922-ben Tekingben és Tokióban hosszas tárgyalásokat folytatott a japán kormánnyal és már akkor lefektette azokat az alapelveket, amelyek alapján most a szerződés létrejött.

A sajtó képviselői felkeresték Joffét, aki az orosz-japán szerződés előzményeiről a következőket mondotta:

Az első tárgyalások

— A megállapodás szerint ma visszakapta Szachalin-sziget északi részének hatalmas földterületét, továbbá szerződésbeli ígéretet kaptunk, hogy ezt a zónát május végéig minden körülmények között ki fogják irtani. Ezenfelül megkaptuk a Sinclair amerikai pénzesportnak opcióképpen átengedett koncessziókat a petróleum kitermelésére. A január huszadikán aláírt szerződést négy hosszas tárgyalás előzte meg. 1921-ben Japánnal „A távoli Kelet köztársasága” tárgyalt, amely akkoriban egy független demokrata, de nem szovjetköztársaság volt. A tárgyalásokon résztvevő akkoriban az orosz szocialista szövetséges szovjetköztársaság egy kiküldöttje, azonban csak mint szemlélő. Akkoriban nemcsak Szachalin szigete, hanem az egész Amur vidéke japán okkupáció alatt állott. 1922-ben engem neveztek ki rendkívüli követté Kinába és Pekingben való tartozkodásom alatt különböző japán körök felszólították, hogy jöjjelek Japánba és kezdek felhivatalos tárgyalásokat, amelyek egyelőre csak informatív jellegűek legyenek. Tokió város polgármestere, Japán legtehetségesebb és legjobb fejű politikussainak egyike látogatott meg. Már régebben az orosz-japán közeledés híve volt és nagyon örült, hogy valamilyen irányban tárgyalhat. Akkor már Szachalin kiirtásának kérdése nem volt akadály.

Miután a megállapodás lényegére néve megegyeztünk, Kawakami követtel megkezdődtek a részlet-konferenciák, amelyek azonban hosszú időre kinyúltak.

A petróleum- és kőszénkoncessziók

— Nemsokára egy borzasztó katasztrófa, a japán földrengés sújtotta az országot, amely ilyen módon nem is gondolhatott másra, mint belső ügyei rendezésére. Néhány hónap múlva azonban Pekingben ismét meg lehetett kezdeni a tárgyalásokat. Ezúttal Joshisava és utódom, Karachan között indultak meg a tárgyalások, amelyek szintén elhúzódtak és pedig a nafta és szénbányakoncessziók miatt. A naftakoncessziókat ugyanis a szovjetkormány annak idején átadta az amerikai Sinclair-társaságnak. Az Egyesült-Államoknak a szovjetunióval szemben tanúsított barátságtalan magatartása miatt már Pekingben kijelentem, hogy hajlandó vagyok a Sinclair-koncessziókat megsemmisíteni és Japánra cserélni.

— A január huszadiki végleges megállapodások nem tüntetnek fel a szovjetunióknak eddigi nemzetközi megállapodásaival szemben semmiféle

ciókkal, valamint egy törvényt mindazon köztisztviselők vagyona eredetének megvizsgálására akik 1914 óta közhivatalt töltöttek be. Mindazokat, akikről inkorrekttség bizonyul be, zárják ki a köztisztviselők karból, törvénytelen uton szerzett vagyonukat pedig kobozza el az állam.

7. Követeli a kongresszus, hogy a fizetések és nyugdíjakat minden hónap elsején előre fizessék.

8. A kongresszus kéri a kormányt, tegye tanulmány tárgyává a köztisztviselők memorandumát és adja meg a maga részéről minden morális és materiális támogatást, hogy a tervbe vett tisztviselői szövetkezetek és poliklinikák létesülhessenek.

9. A kongresszus felhívja az összes köztisztviselőket és nyugdíjasokat, iratkozzanak be a köztisztviselők szövetségébe és alakítsák meg minden megyei székhelyen a szövetség helyi csoportját.

10. A kongresszus kéri a nagy közönséget, hogy minden tisztviselői inkorrekttséget a szükséges bizonyítékok kíséretében hozzon a szövetség tudomására.

ujabb momentumokat. A szerződésnek nincsen olyan pontja, amely a távoli keletet, orosz érdekszférákat, vagy hasonlókat jelölne meg. Hiszen a szovjetunió politikája minden imperializmust a leghatározottabban elutasít. Azonfelül a japán-szovjet szerződés egyetlen szóval sem akar beleavatkozni a kínai nép érdekeibe. Japán nagy gazdasági előnyöket élvez a szerződésben, a szovjetkormány pedig azon igyekszik, hogy barátságos viszonyt teremtsen a szovjetunió és Japán között. Az orosz-japán háború, amely az orosz népben nagyon népszerűtlen volt, Oroszország veresége ellenére nem hagyta meg a gyűlölet fulánkját a japán nép ellen. A szerződés mindenesetre nagy lépést jelent a két ország közötti viszonyban.

Az ember tragédiája a kolozsvári Magyar Színházban.

Hosszu szünetelés után tegnap újra színrekerült Madách Imre halhatatlan alkotása a Magyar Színházban. A közönség roska-dásig megtöltötte a színház óriási termét és már jóval az előadás kezdete előtt áhítoztak csöndben várta, hogy a függöny felgördüljön. Hogy ez a színházi est nem lett a magyar kultusz és Madách Imre nagyszerű manifesztációja, akkor egyszerű nem a közönségen mulott. Az előadás nem volt méltó sem Madáchhoz, sem a közönséghez, sem ahhoz a szinte templomi hangulathoz, amely a nézőtérben uralkodott. Jól tudjuk, hogy az előadás hibáinak igen sok mentőkörülményei vannak. Forgács beteg játszott Lucifer szerepét. Kemény László bármilyen tehetséges színész, egyelőre még sokkal fiatalabb, semhogy az Ádám hatalmas alakját ki tudná jeleníteni magából. Viszont a színháznak nem volt más művészi ereje erre a két grandiózus szerepre, mint éppen Forgács és Kemény. Erről tehát a színház nem tehet. De igen is tehet a rendezésért, a diszletekért. A legutolsó rongy pesti operett kiállítására van diszlet. De az ember tragédiáját még mindig a rongyos, kopott lepedők között adják, a bosszantóan elkopott és fölösleges mozi felhőfelvétellel, és a görög jelenetben még mindig harmonikás sárga eszímában jönnek ki a derék achájok. Kérem ők szandálokban jártak és egy szandál ma sem kerül többre, mint Militiadesz idejében. Sokat kellene még írni erről a rendezésről. Az egyedüli vigasztaló momentum az egész előadásban Poór Lili Évája volt. Szép volt, illuziót keltő és művészi. A francia forradalom-jelenetet kihagyták. Miért? (g. j.)

Óriási kémkedési ügyben nyomoz a budapesti rendőrség.

Budapestről jelentik: A „Hétfői Hírlap” szerint a budapesti főkapitányság politikai osztálya már hetek óta egy nagyarányú kémkedési ügyben nyomoz. A cikk szerint egész Európát, főként azonban Magyarországot behálózó cseh kémügynökséget sikerült leleplezni. A napokban több expozált politikai letartóztatása várható, akik közel állanak a délszláv állam politikájához. A rendőrség az ügyet titokban, a legnagyobb óvatossággal kezeli, mert ezzel a század legnagyobb kémkedési ügye fog napvilágra kerülni. A többi budapesti lapok a hírről nem emlékeznek meg.

Az Uj K...
Szerkesztés
Felelős
Az Uj K...
m...
Előfizet...
24

Táv...
től, ami
asszimil...

Sze...
5685 S...
1925 febr...

kis mért...
áramlat...
Dániában...
szemittiz...
ság, ha...
mentális...
néphez...
távolabb...
vallja ma...
zsidónak...
tikus. De...
a környe...
a zsidó l...
kell az...
zsidóság...
megoldás...
az asszim...
csak a fe...
nem tudja...

Ha va...
asszimilác...
igazolási...
lénye az...
nélkül hoz...
akkor még...
miláció. D...
nevelkedet...
zettől, —
oldódni, a...
olyan hata...
takarni ta...
halál tud...
Georg...
és irodalm...
nagyobb i...
az ő szem...
különös...
járó tanul...
leről és H...
és miért n...
ról és m...
Heinéről é...
véletlen ez...
tudatosan...
olvasni se...
szöve alatt...
együvértart...
zösség hat...
is arra ké...
mével és s...
felé fordul...
csak a fel...
töneiben, v...
annyian vá...
módon: zsi...

Kiütés...
sóból jelent...
több kiütés...
lenleg huszo...
jáványkörh...
intézkedések...
járványtová...

— Ism...
lentik: Az...
zott működ...
résznél táma...
részlein a h...
ritja. A vu...

KÖZGAZDASÁG

Építési és városfejlesztési programot kell alkotni

Kamarai gyűlés a községi illetékek ügyében

(Cluj-Kolozsvár, február 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta meg a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a városi tanács által újonnan életbeléptetett községi illetékek ügyében összehívott értekezletét. Az értekezleten, amelyen Negrutiu kamarai elnök elnökölt az összes gazdasági érdekképviseletek képviseltették magukat. Negrutiu elnök bevezető beszédében ismertette a kérdésben a kamara álláspontját. Eszerint a város szabályrendeletében a legmagasabb községi illetékekről szóló törvény maximális tételeit állapította meg. Rámutat arra, hogy a városi tanács 1924 október 28-án készített új szabályrendelettervezetét titokban tartotta úgy, hogy arról csak január 15-én értesültek az érdekeltek. A város annyira túlnépes, hogy a lakosoknak csak igen kis száma rendelkezik megfelelő lakásokkal. Ilyen nehéz viszonyok között keresni kellene azokat az eszközöket, amelyek alkalmasak volna annak arra, hogy a lakáshiányt megszüntessék. Ennek természetesen egyedüli eszköze új építkezések megteremtése volna. Ezzel szemben a városi tanács nemhogy a város fejlesztésére tenne kezdeményező lépéseket és ezáltal a polgárok helyzetét javítaná, újabb nehézségeket zúdít az építkezések elé, amelyek onnan erednek, hogy a polgárokat érintő szabályrendeletek megalkotása előtt nem hallgatják meg az érdekeltek véleményeit. Nem alkalmas ez a sérelmes szabályrendelet arra sem, hogy a város adóbevételét emelje.

Ezután statisztikát közöl, amelyből kitűnik, hogy 1922-ben ötvenegy ház százhatvan lakó-

szobával, 1923-ban nyolcvannegy ház háromszázkilenc lakószobával és 1924-ben nyolcvanhat ház kétszáznegyven lakószobával épült fel a város területén.

Ebből a táblázatból kitűnik, hogy az új építkezések utáni illetékekből még százezer lejt sem realizálhat a város évenként és így a beszedett illetékek nem képeznek a városra nézve számbavehető jövedelmet. Bármilyen kicsinyek legyenek azonban ezek az illetékek, a mai pénzühiányban mégis alkalmasak arra, hogy a közönség kedvét elvegyék az építkezésektől.

A kérdéshez többen szólnak hozzá, majd a következő határozati javaslatot hozzák:

1. Interveniáljon a kamara elnöksége a város vezetőségénél a pótszabályrendeletben megállapított illetékek törlése végett és ha ez nem sikerülne, tegye meg a szükséges lépéseket más illetékes helyeken.

2. Járjon közbe a kamara vezetősége a városi tanácsnál, hogy a gazdasági kérdések szabályozásánál az érdekeltek képviselői valamelyik rendelet kiadása előtt mindig meghallgattassanak.

3. Alkosson a város egy építési és városfejlesztési programot és ezt az érdekeltek bevonásával vigye keresztül.

Az értekezlet elhatározta továbbá, hogy rövidesen újból összeül, hogy megválassza azt a bizottságot, amely a kamara elnökségével együtt el fog járni a hatóságoknál, hogy a sérelmekkel szemben határozott formában foglaljanak állást.

rísnyáé. Ezt az aránytalanságot akarják az új vámnomenklatura keretében eliminálni.

¶ **Pap Gábor temesvári kereskedő kiegyezett hitelezőivel.** Temesvárról jelentik: Ismeretes, hogy Pap Gábor temesvári divatkereskedő, melynek Kolozsvárt is van fióküzlete, kényszeregyezséget kért három és félmillió lej passzívával 50 százalékos kiegyezési kvóta mellett. A temesvári törvényszéken tegnap a hitelezők elfogadták a felajánlott feltételeket és ennek alapján a törvényszék jóváhagyta a kényszeregyezséget.

¶ **A Sfatul Negustorenc nyilatkozata.** Az „Ellenzék“ f. hó elsejei számában a cluji Sfatul bomlásáról írtakra nézve a Sfatul Negustorenc köztudomásra hozza, hogy a választmány kebeléből egyetlen lemondás nem történt, a közölt hír tendenciózus és az egész választmány egyöntetűen, munkás elemei legteljesebb harmóniájával küzd a szervezet konszolidálásáért. Azok a nehéz körülmények, amelyekkel ma a kereskedelem és ipar küzd, készítetik a választmányt, hogy sorait minél szorosabbra vonja és ugyanakkor kötelességévé teszi, hogy azokkal, akik esetleg nem érzik magukat képeseknek arra, hogy a választmánynak produktív és rendszerítő elemei legyenek, megértesse, hogy helyüket át kell engedniök azok részére, akik a szervezetet és az abban való munkálkodást a professzionális közérdekek szempontjából fogják fel. Közismert lévén azok képességei és működése, akik a szervezetet kritizálják és vizsályt igyekeznek kelteni, tartózkodunk attól, hogy válaszoljunk nekik és miután a kereskedő közvélemény rég megalkotta róluk a maga véleményét, akciójuk eredménye csak a zéróval lehet egyenlő. Az alapszabályok rendelkezései alapján a választmány igyekezni fog azt a teljes és határozott összhangot fenntartani, amelyre szüksége van minden professzionális szervezetnek.

¶ **A zombolyai pékek nem sütnék kenyert.** Zombolyáról jelentik: Az új gabonarezsim miatt a zombolyai pékek bejelentették a városi tanácsnál, hogy nem sütnék több kenyert, mert a megállapított árak mellett ráfizetnek a saját lisztjükből sült kenyérré. A zombolyai pékek már be is szüntették a kenyér sütését.

¶ **Határozatképtelen volt a kolozsvári fakörzet közgyűlése.** Február másodikára hívta egybe közgyűlés az Erdélyrészi Faegyület kolozsvári körzete. A közgyűlésen a tagok olyan kis számban jelentek meg, hogy a közgyűlés megtartását határozatképtelenség miatt el kellett halasztani. Nemes alelnök indítványára kimondják, hogy az új közgyűlést február 16-ikán délután 3 órára hívják össze és arra meghívást nyernek azok a fakörzetek is, melyek annak idején bejelentették az UGIR faosztályához való csatlakozási szándékukat.

¶ **MÉRLEG.** — Institut de credit si economie Timisoara Fabrica. Temesvár Gyárvárosi Takarékp. és Hitelezési. — Vagyoni: Készpénz 237,764 07, Váltótárc. 3 292,320, Fedezési folyó-számla-dícsok 4 640,462 83, Jelzálogkölcson 69,796 23, Értékpapir 231,006 50, Letart. 1—, Összesen 8,471,350 63. — Teher: Részvények 1,000,000 —, Tartalék 140,000 —, Értékpapir 40,000 —, Könyvbe írt 4,398,231 43, Földszámlaberétegek 487,856 72, Visszeszmitolás 1,090 000 —, Hitelezők 976,799 29, Eng. bekeze-lizat 26,245 95, Fel nem vett osztalék 5860 —, Átm-neti kamatok 83,194 73, Tiszta nyereség 223 162 51, Összesen 8,471,350 63. — **Veszteségszámla:** Betétek utáni kamatok 220 635 04, Kétféle kamatok 104 149 59, Tartv-selék já adósági és ületi kls, hábr st. 299,584 78, Adék, illetékek 84 585 13, Ny resés 223,162 51, Összesen 932,117 05. — **Nyeresség:** A hozat 1923-ról 7960 34, Kamatok, ju alévos s b. 924,156 71, Összesen 932,117 05. — Uprag fő-könyveő, M ravscky ügyvezető igazgató, Dr. Eu-gels, Freund, Csenás, Probst, Ol ru, Bukov c, Zümme, Wuits, Schnur, F-rschitz, Laistár, Járési, Bruck igazg. tagok. Gedanosics elnök. A közgyűlés II/22 én d e. 10-kor 1 sz az any. iutó-zet szék házában.

A mai valutapiac

A mai napon némileg megszilárdult a devizapiac. Az árfolyamok a következők: Osztrák korona 366—370, magyar korona 375—380, cseh korona 570—572, francia frank 1050—1055, svájci frank 3736—3740, dollár 19300—19350, angol font 926—928, olasz lira 805—810.

Valutapiac február 3-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1048-00, Berlin —, London 924-00, Newyork 193—, Róma 808-00, Zürich 37-25, Bécs 27-25, Prága 575.

Bukarest. Valuták: Napoleon 725-00, márka 45-00, leva 133, török lira 105, font sterling 910, francia frank 10-68, svájci frank 37-00, olasz lira 815, drachma 325-00, dinár 303-00, dollár 190-00, lengyel márka 35-00, osztrák korona 28-25, magyar korona 26-00, cseh korona 570.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 123-43—123-50, Amszterdam 208-75—208-75, Newyork 518¹/₄—518¹/₈, London 2482-50—2485-00, Páris 2802-50—2803-00, Milánó 2152-50—2153-00, Prága 1537-50—1530-00, Budapest 72-00—72-00, Belgrád 840-00—837-50, Bukarest 268-75—268-75, Varsó 100-00—100-00, Bécs 73-00—73-00.

Párisi tőzsde: Bukarest 955-00, Zürich 357-00.

VELMA SUCHARD
CSOKOLÁDÉKÜLÖNLEGESSÉG

HASZNÁLJON
CSAK
DURA
ELEMÉKET!

SZÍNHÁ

Magyar

Szerda: Az ember 68 szám B, Csütörtök: Az emi szünetben, p Pentek: Az ember, Szombat d. u. fél hatodik elca árákkal, elő Szombat este 8-kor először, pren árákkal, for Vasárnap d. u. fél sékelt helyé Vasárnap este 8-kor 2-odszó, b sorozat 68) Hétfő: Fügefaleve sorozat 59) Kedd: Fügefalevé bérlet 70 sz

MO

Select-moz Szerdem a hóba vonásban. Főszer Paat és Pattach Uránia-moz Buffalo Bill. I a cow-boyok élet sebb cow-boya: Apolló-moz Szenzációs drám

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Magyar Színház heti műsora

Szerda: Az ember tragédiája (110-ed. zár. Napi bérlet 68 szám B, premiehelyárakkal, sorozat 52)
 Csütörtök: Az ember tragédiája (111-ed. zár. bérlet-szűnetben, premiehelyárakkal, sorozat 53)
 Péntek: Az ember tragédiája (112-ed. zár. bérlet-szűnetben, premiehelyárakkal, sorozat 54)
 Szombat d. u. fél 4-kor: Mizantrop (A Moliere-cyklus hatodik előadása, ijeségi előadás, olcsó helyárakkal, előadó: Pálfi Márton, sorozat 55)
 Szombat este 8-kor: Fügefalevél (Ope ette ujdonság először, premiere bérlet 38 szám, premiehelyárakkal, sorozat 56)
 Vasárnap d. u. fél 4-kor: János Vitéz (117 ed. zár. mérsékelt helyárakkal, sorozat 57)
 Vasárnap este 8-kor: Fügefalevél (Operettenüjdonság 2. előadás, bérlet-szűnetben, premiehelyárakkal, sorozat 58)
 Hétfő: Fügefalevél (3. előadás, napi bérlet 69 szám, A, sorozat 59)
 Kedd: Fügefalevél (4. előadás, rendez. helyárakkal, napi bérlet 70 szám B, sorozat 60)

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Szerda, február 4. Premier. Szerélem a hóban. Nevettető burleszk 5 nagy felvonásban. Főszerepben az ismétlő dán komikusok: Patti és Pattachor.
Uránia-mozgó. Szerda, február 4. Premier. Buffalo Bill. I. rész, 8 felvonás. Szenzációs dráma a cow-boyok életéből. Főszerepben amerikai leghíresebb cow boyok: Art Acord.
Apolló-mozgó. Szerda, február 4. A szirén. Szenzációs dráma 5 felvonásban, a buvárok életéből.

DÉRI LAJOS szücsmester
 Str. Memorandului (v. Unió-u.) 3. Telefon 12-12

Dusan felszerelt raktárában az idő előrehaladottsága miatt
méltóan leszállított árak!

Lloyd 2989

Ne vásároljon addig
 csillárt, míg Kiszlingtől nem kapott árajánlatot. Kiszling Rudolf és Fia — Román csillár és bronzárugyára — Timisoara.

Fürdő és más magánbirtokból származó **antiquitások s műtárgyak**
 Megtekinthető **kiállítása** naponta d. e. január 18-tól 9-ig és 3-8-ig. **"ARTA". Cluj, Str. Avram Iancu (volt Petőfi-utca) 3. sz. alatt**

A tudományos világ által elismert **legjobb, legfokéletesebb és legolcsóbb**
terfőtlenítő szer a
SALAN

Minden bajtól, fertőző betegségtől megóv. Izadátságot és minden más kellemetlen szagot megszüntet. Kristálytisza, nem mérgező, teljesen szagtalan. Hölgyek mindennapi toalettéjéhez nélkülözhetetlen.

Kapható mindenyógytárban és drogueriában.
 Gyár és központi iroda:
Salan Vegyipari Művek
 Timisoara, II. Piața Bodea Cărtan (Széna-ér) 2.

Hajó TEA
 véjegyű

illata és íze felülmúlhatatlan.

Rador 2438 A három legjobb minőség: 74 — 220 — 55 szám
 Iroda és lerakat: „CORABIA” S. A. R. Bukarest, Strada Matel Millo 8.

Berindes
 Királyi udv. szállító

Felülmúlhatatlan csokoládé és bonbon

Vaskereskedők és gyárosok! Legjobb, legolcsóbb bevásárlási forrás: rud-, beton- és fazonvas, mindennemű lemezek, fémek és félkész-gyártmányok, gáz- és forrasztó, csavarárak (Brevillier & Urban) műszaki cikkek stb. stb. En-gros.

I. NACHT Societate In nume colectiv

Központ: Bucuresti, Strada C. A. Rosetti No 7,
 Filiole: **CLUJ, Str. Memorandului 20. Telef. 6-53.**
 Arad, Braşov, Galaţi, Oradea-Mare, Timisoara, Wien, Paris. — Táviratcím: METALNACHT.

Ha művészi kiváló fa-, vas- vagy réz- **butort, zongorát**
 Marosvásárhelyre és tekintse meg a **SZÉKELY ÉS RÉTI**
 ERDÉLYREZSI BUTORGYÁR ÉS V. A. R. butorterméit, asztalok furniárszükségeit legolcsóbban itt szerzhetik be

Mit olvassunk?

Amundsen: A déli sark meghódítása	306
Brand doktor különös kalandjain	54
Goethe: Maximák és reflexiók	152
Gautier: Az aranygyapjú	72
Hoffmann: Martin mester	84
Károlyi: Egy egész világ ellen	225
Gegen eine ganze Welt	270
Kleist: Koblhaas Mihály	22
J. de Laetelle: Bittermann (Egy Zsidó gyerekek története)	80
Lebne: Markhof család	96
" A sors játéka	84
Lugovoj: Nincs kegyelem	22
Mchabharata	216
Mühlau: Új élet	72
Nietzsche: Schopenhauer	48
" Jón rosszon túl	288
Pan-uys: A boldogság dala	65
Perutz: 9 és 9 közt	30
Shakespeare: Breviarium	178
Turgenev: Az óra és egyéb elbeszélések	119

Kották jegyzéke

Warschavsky: Der fodim	14
Roskin: Klipp-Klapp	14
" Jankel geht in Schule	18
" Chazkele	20
Löw Lee: Chesbojn zedek	14
Hatikvah	20
Löw: O. Dudele	18
Roskin: Ja chaj lili	10
Löw: Tief im Weldele	15
Löw: Fischeloh Kojfen	8
Roskin: Der Schikur	15
" Dos Heilige Rikudl	15
Schirej: Hamisrach	25

A fentieket a pénz és porto előzetes be-
 küldése vagy utánvét mellett szállítjuk.

Az „UJ KELET” könyvosztálya
 Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

örjük mindenütt Pierre önbortváló kész-
 a felülmúlhatatlan
 Valóságos gyönyörűség. Svéd acélezéssel keverve.
Darabja 8 lej. Központ: Bukaresti Str. Donici L.
 Rudolfi Mosse No 10

